

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„EDUKACJA PRZEZ SZACHY”

W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

*Innowacja jest wdrażana od września 2017 roku przez **Marię Rams** w klasie I c. Zajęcia w takiej formie mogą odbywać się dzięki akceptacji Kuratorium Oświaty, władz samorządowych i przygotowaniu metodycznym przez Polski Związek Szachowy.*

Celem projektu Polskiego Związku Szachowego jest zwiększenie umiejętności matematycznych polskich uczniów. Edukacja przez szachy” pozwala w nowy, ciekawy sposób rozwijać umiejętności uczniów i przyswajać treści zawarte w Nowej Podstawie Programowej.

Założenia organizacyjne:

- dwuletnia nauka gry w szachy,
- realizacja 1 godziny tygodniowo jako zajęć obowiązkowych,
- uwzględnienie zajęć w okresowej i rocznej ocenie,
- udział w ewaluacji projektu,
- nauczyciel realizujący innowację, planuje współpracę z Małopolskim Związkiem Szachowym, który zapewnia wsparcie dla szkół w organizacji turniejów dla uczestników projektu „Szachy w szkole” (w drugim roku realizacji)

Korzyści płynące z nauki gry w szachy:

*„Nauczcie dzieci grać w szachy,
a o ich przyszłość możecie być spokojni.”*

Paul Morphy

Korzyści płynące z nauczania gry w szachy na różnych etapach edukacyjnych docenia także Unia Europejska. W wydanym 15.03.2012 Oświadczeniu Pisemnym Parlamentu Europejskiego w sprawie wprowadzenia do systemów oświaty w Unii Europejskiej programu „Szachy w szkole” (0050/2011) czytamy między innymi „szachy są grą dostępną dla dzieci z każdej grupy społecznej, mogą przyczyniać się do osiągnięcia spójności społecznej i realizacji celów politycznych takich jak integracja społeczna, zwalczanie dyskryminacji, zmniejszenie wskaźnika przestępczości czy nawet walka z różnymi rodzajami uzależnień (...), bez względu na wiek dziecka szachy mogą poprawić jego koncentrację, zwiększyć cierpliwość i wytrwałość, a także rozwinąć zmysł twórczy, intuicję, pamięć oraz umiejętności analitycznego myślenia i podejmowania decyzji; mając na uwadze, że gra w szachy uczy też determinacji, motywacji i sportowego zachowania...”.

Wpływ szachów na ogólny rozwój intelektualny dzieci i młodzieży:

- królewska gra rozwija i ćwiczy wyobraźnię przestrzenną dziecka, poprawia koordynację ruchów,
- szachy to żywa lekcja geometrii, powiększa objętość pamięci wzrokowej,
- gra w szachy uczy logicznego myślenia według torów przyczynowo-skutkowych, analizowania sytuacji i wyciągania wniosków

Wpływ szachów na psychikę oraz kształtowanie osobowości dzieci:

- dyscyplina ta rozwija takie cechy jak opanowanie, koncentracja, determinacja, cierpliwość, wytrwałość, odwaga, wyobraźnia,
- uczy radzenia sobie ze stresem, skutecznego działania pod presją, nie poddawania się nawet w najtrudniejszej sytuacji,
- trening szachowy kształtuje wolę walki i zwycięstwa, co jest szczególnie ważne dla dzieci, które np. ze względów zdrowotnych nie mogą uprawiać innych dyscyplin sportu,

- gra w szachy uczy zdrowej rywalizacji, postępowania według zasad fair play i szacunku wobec przeciwnika,
- młody szachista uczy się nawiązywania i utrzymywania dobrych, przyjacielskich kontaktów z ludźmi,
- szachy uczą dziecko odpowiedzialności, ponoszenia konsekwencji własnych decyzji,
- szachy są również grą, rozrywką, świetną zabawą i mogą stać się dla naszych uczniów pasją i sposobem na życie

Spodziewane efekty:

dla szkoły:

- wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły dla uczniów I etapu edukacyjnego,
- budowanie pozytywnego wizerunku szkoły wśród dzieci i rodziców,
- wzbogacenie tradycyjnych środków i metod dydaktycznych,
- forma promocji szkoły

dla uczniów:

- poznanie gry w szachy,
- wzrost umiejętności logicznego myślenia,
- wykorzystanie umiejętności gry w szachy do wykonywania operacji matematycznych,
- wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych.
- stosowanie zasady „fair play

Przeprowadzone badania w Stanach Zjednoczonych pokazały niezwykle pozytywny wpływ „królewskiej gry” nie tylko na rozwój intelektualny dzieci i młodzieży, ale także społeczny, psychiczny i ogólny. Twórca teorii inteligencji wielorakich, jednej z najpopularniejszych teorii psychologiczno-edukacyjnych naszych czasów amerykański profesor Howard Gardner, właśnie przy pomocy szachów ilustruje możliwości rozwoju dwóch z dziewięciu rodzajów inteligencji człowieka (logiczno-matematyczna i przestrzenna).